

กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน

กฎหมายครอบครัว

(การหมั้น)

อายุความ

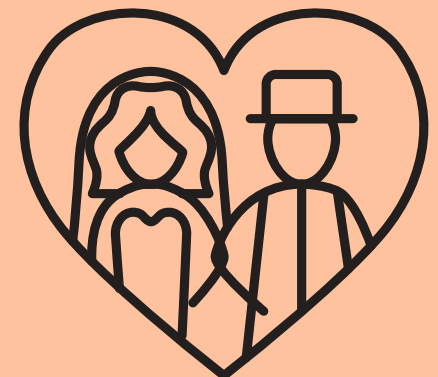
การเรียกร้องสิทธิค่าทดแทนของการผิดสัญญาหมั้น

- กรณีผิดสัญญาหมั้น
- กรณีเรียกร้องสิทธิค่าทดแทนจากชายหรือหญิงที่ร่วมขู่วางประเวณี กับคู่หมั้นของตน
- กรณีมีเหตุอันทำให้คู่หมั้นบอกเลิกสัญญาหมั้นเป็นเพราะการกระทำชั่วอย่างร้ายแรงของคู่หมั้นอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งได้กระทำภายหลังการหมั้น คู่หมั้นผู้กระทำชั่วอย่างร้ายแรงนั้นต้องรับผิดชอบค่าทดแทนแก่คู่หมั้นผู้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหมั้นเสมือนเป็นผู้ผิดสัญญาหมั้น
- กรณีเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งได้ข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราคู่หมั้นของตนโดยรู้หรือควรจะรู้ถึงการหมั้นนั้นได้โดยไม่จำเป็นต้องบอกเลิกสัญญาหมั้น

กำหนดให้มีอายุความ 6 เดือน นับแต่ตั้งวันผิดสัญญาหมั้น โดยศาลเป็นผู้วินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์

ข้อสังเกต

- การเรียกร้องสิทธิค่าทดแทนดังกล่าวนี้ ไม่อาจโอนกันได้และไม่ตกทอดไปถึงทายาท เว้นแต่สิทธินั้นจะได้รับสภาพกันไว้เป็นหนังสือหรือผู้เสียหายได้เริ่มฟ้องคดีตามสิทธินั้นแล้ว

การหมั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อ ชายและหญิงอายุ 17 ปีบริบูรณ์ หากการหมั้นได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวจะถือว่าหมั้นนั้นเป็น โมฆะ (ม.1435)

กรณีผู้เยาว์จะทำการหมั้นได้ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บิดาและมารดา ในกรณีที่มิทั้งบิดามารดา
- (๒) บิดาหรือมารดา ในกรณีที่มารดาหรือบิดาตายหรือถูกถอนอำนาจปกครองหรือไม่อยู่ในสภาพหรือฐานะที่อาจให้ความยินยอม
- (๓) ผู้รับบุตรบุญธรรม ในกรณีที่ผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม
- (๔) ผู้ปกครอง ในกรณีที่ไม่มีบุคคลซึ่งอาจให้ความยินยอมตาม (๑) (๒) และ (๓) หรือมีแต่บุคคลดังกล่าวถูกถอนอำนาจปกครอง

การหมั้นที่ผู้เยาว์ทำโดยปราศจากความยินยอมดังกล่าวเป็นโมฆะ (ม.1436)

การหมั้นจะสมบูรณ์เมื่อไหร่?

การหมั้นจะสมบูรณ์เมื่อฝ่ายชายนั้นได้ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินอันเป็น ของหมั้น ให้แก่หญิงเพื่อเป็นหลักฐานว่าจะสมรสกับหญิงนั้น

เมื่อหมั้นแล้วให้ ของหมั้น ตกเป็นสิทธิแก่หญิง

แต่สินสอด เป็นทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดามารดา ผู้รับบุตรบุญธรรมหรือผู้ปกครองฝ่ายหญิงแล้วแต่กรณี เพื่อตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส (ม.1437)

เมื่อมีการหมั้นแล้ว ถ้าฝ่ายใดผิดสัญญาหมั้นอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกร้องให้รับผิดชอบค่าทดแทน ในกรณีที่ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายผิดสัญญาหมั้นให้คืนของหมั้นแก่ฝ่ายชายด้วย (ม.1439)

ค่าทดแทนสามารถเรียกได้อย่างไรบ้าง?

- (๑) ทดแทนความเสียหายต่อกายหรือชื่อเสียงแห่งชายหรือหญิงนั้น
- (๒) ทดแทนความเสียหายเนื่องจากการที่คู่หมั้น หรือบุคคลผู้กระทำการในฐานะเช่นบิดามารดาได้ใช้จ่ายหรือต้องตกเป็นลูกหนี้เนื่องในการเตรียมการสมรสโดยสุจริตและตามสมควร
- (๓) ทดแทนความเสียหายเนื่องจากการที่คู่หมั้นได้จัดการทรัพย์สินหรือการอื่นอันเกี่ยวแก่อาชีพหรือทางกำมาหาได้ของตนไปโดยสมควรด้วยการคาดหมายว่าจะได้มีการสมรส

ในกรณีที่หญิงเป็นผู้มีสิทธิได้ค่าทดแทน ศาลอาจชี้ขาดว่า ของหมั้นที่ตกเป็นสิทธิแก่หญิงนั้นเป็นค่าทดแทนทั้งหมดหรือเป็นส่วนหนึ่งของค่าทดแทนที่หญิงพึงได้รับหรือศาลอาจให้ค่าทดแทนโดยไม่คำนึงถึงของหมั้นที่ตกเป็นสิทธิแก่หญิงนั้นก็ได้ (ม.1440)

ในกรณีมีเหตุสำคัญอันเกิดแก่หญิงคู่หมั้น ทำให้ชายไม่สมควรสมรสกับหญิงนั้น ชายมีสิทธิออกเลิกสัญญาหมั้นได้และให้หญิงคืนของหมั้นแก่ชาย

แต่ในกรณีมีเหตุสำคัญอันเกิดแก่ชายคู่หมั้นทำให้หญิงไม่สมควรสมรสกับชายนั้น หญิงมีสิทธิออกเลิกสัญญาหมั้นได้โดยมิต้องคืนของหมั้นแก่ชาย

เหตุสำคัญอันไม่สมควรที่จะให้ชายหรือหญิงสมรสกันคืออะไร?

ฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงอาจจะไปคบชายอื่นหรือหญิงอื่นในระหว่างที่จะทำการสมรส ก็เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้อีกฝ่ายไม่สมควรสมรสกับอีกฝ่ายได้

และชายหรือหญิงคู่หมั้นอาจเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งได้ร่วมประเวณีกับคู่หมั้นของตนโดยรู้หรือควรจะรู้ถึงการหมั้นนั้น ได้อีกด้วย

